

Vasárnap
1945 március 11

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

MINDENT A GYŐZELEMÉRT!

57. SZÁM

A szovjet és román kormány táviratváltása biztosítja a bekapcsolódott Északerdély népeinek teljes egyenjoguságát

BUKAREST, március 10. (Munkatársunk telefonjelentése.) Groza Péter miniszterelnök és Tatarescu miniszterelnökhelyettes táviratot intéztek Sztalin marsallhoz. A miniszterelnök és miniszterelnökhelyettes táviratukban kifejezték a román népnek azt a vágyát, hogy Északerdély bekapcsolódassék Románia életébe. Hangzottak, hogy a kormány a legteljesebb mértékben tiszteltetben kívánja tartani a nemzetiségek jogait és az egész lakosság jog-egyenlőségét. Teljes nyugalmat és rendet akar biztosítani az arcvonal szükségleteinek érdekében. Ezek után kérték Északerdély bekapcsolását Romániába.

Sztalin marsall március 9-én Groza miniszterelnökhöz intézett táviratában közölte, hogy a szovjet kormány meg-

vizsgálta a román kormány kérését a román közigazgatásnak Erdélybe való bevezetését illetően. Tekintettel arra, hogy az új kormány magára vállalja a felelősséget a rend és a nyugalom fenntartásáért, a hely. intézmények akadálytalan működésének biztosításáért, a nemzetiségek jogainak tiszteltetben tartásáért és a lakossággal való egyenlő elbánás elvének gyakorlatban való keresztülviteléért, a szovjet kormány elhatározta, hogy a szeptember 12-én kelt fegyverszüneti szerződés intézkedéseinek megfelelően teljesíti a román kormány kérését. A táviratot a népbiztosok tanácsának nevében Sztalin marsall, mint a Népbiztosok Tanácsának elnöke írta alá.

Megsemmisítik a reakciós kinevezéseket és felelősségre vonják a tömeggyilkosokat

BUKAREST, március 10. (Munkatársunk telefonjelentése.) A belügy-minisztérium az alábbi közleményt adta ki:

Az 1945 március 8-án kelt 714. számú királyi rendelettel visszavonják a következő főispáni kinevezéseket: Aurel Teju (Csik megye), Valer Moldovan (Horozs megye), Vasile Lazar (Marainaros megye), Ion Bozdog (Maros-Torda megye), Dumitru Nacu (Beszerce-Nászód megye), Prescurea Titu (Udvarhely megye), Ion Pop (Szilágy megye), Titu Damianu (Szatmár megye), Pop Cassiu (Szamos megye) és Victor Chergni-Pop (Háromszék megye).

A Groza-kormány egyik első intézkedése tehát az volt, hogy visszavonta Maniu csatiosainak, a fasizmus és reakció zaszovivomok főispáni kinevezését Északerdélybe. Ezek azok az urak, akik a faji gyűlöletet hirdették, a legionáriusoktól toborzott Maniu-gardával magyar földműveseket

gyilkoltattak, erőszakoskodtak és rövid, de dicstelen északerdélyi uralmuk alatt rettenetesben tartották Északerdély szabadságra, testvéri egyenlőségre vagy népet, jellemző, hogy a megozatasukat most elvesztett főispánok között van Ion Bozdog, akit Marosvásárhelyt nemrégiben nyilvánítottak háborús bűnösnek. És ott szerepel Teju, a lutherit legionárius-parasztpárti terroriú is, akivel Maniuek Csik vármegyét akarták holdogítani.

Egyébként nevezetteknek és büntetésüknek felelniük kell mindazért, amit elsövettek. A bukaresti rádió a sajtó számára adott leadásában közölte, hogy a neptörvényszék megkezdte azoknak a főispánoknak és magasrangú katonatiszteknek a kinaligatasát, akik Erdélyben tömegmészárlást vittek végbe. A közlemény megemlíti, hogy nevezetteknek, eppenugy mint az Antonescu- és legionárius-rendszer tisztviselőinek, felelniük kell bűneikért!

A kolozsvári városi tanács egyik ülésén vitát váltott ki az a javaslat, hogy a kereskedelmi és ipari pályák esetében a nemzetiségi arányszám mértékadó szerephez jusson és ne csak a rátermettség, a szakmai képesítés, avagy a szociális szempontok legyenek a döntők, hanem az arányossági elv is.

Ez a friss sütteti arányossági elv különösen figyelemreméltó, mert hiszen ikertestvére a hírhedtté vált numerusz klanusz, numerusz vallachikus és numerusz nullusz fogalmaknak. Az elmúlt 3 évtizedben minden társadalmi problémát, gazdasági egyenlőtlenséget a reakciós kormányok az arányszám életbeléptetésével igyekeztek orvosolni. Ma már nyilvánvaló, hogy a numeruszok előhírnökei voltak annak az állapotnak, amely végül is a fajgyűlölethez, az egyes fajok, nemzetek teljes megsemmisítésének a követeléséhez, a népek között tomboló gyűlölethez vezetett. Eppen azért furcsának, sőt visszatetszőnek hangzott az a javaslat, amelyet egyébként igen derék és jóhízemű szövegezője terjesztett a tanácsülés elé és amelyet, mint a gyakorlatban feltétlenül alkalmazandót, elfogadásra ajánlott, megfellelkezvén arról, hogy a demokrácia a nyomor forrását nem a nemzeti számarány elfeloldásában keresi és jelöli meg, hanem az anyagi javak aránytalanságában.

A nemzetek közt megtalálható ellentét a fasizmus maradványa és kétség-telenül alaposan bünygyazta magát évtizedeken át nemcsak a polgárság, de ugy látszik, a dolgozó néprétegek gondolkodásába is. Ennek megszüntetését korántsem a számarány megjavításával érhetjük el, hanem csak a gazdasági egyenlőtlenség megszüntetésével együtt járó lépésekkel. A fasizmus jelszavak és fogalmak gyökérvörényének indító csak be, hogy a gazdasági és népi problémák megoldásának vitájánál az arányszám kérdése is szöngyegre kerülhetett demokratikus városi tanácsülésen. Mert hiszen a megoldandó problémák, — legyenek azok gazdasági, gazdasági, népi problémák — a

Demokrácia, vagy arányszám?

Irtai Dán István

fasizmus receptjével gyógykezelné nem lehet. Nem lehet a fasizmus ellen a fasizmus eszközeivel harcolni s nem lehet demokráciát antidemokratikus módszerekkel valóra váltani.

Az előadó hivatkozott az északerdélyi konferencián elhangzott olyan kívánásra, amely az Országos Demokrata Arcvonal vezetésénél a népi arányszámot hangsúlyozta ki, mondván, ha ott ezt a kérdést helyénvalónak találták, miért ne lehetne tehát ipari és kereskedelmi téren is alkalmazni? A fel-fogás hibás. Mert az északerdélyi konferencián a vezetőség választásánál azt tartották szem előtt, hogy a konferenciát alkotó minden párt és demokratikus szervezet, tagjainak megfelelő képviselőhez jusson. Ez a kívánáság demokratikus. De az ipar és kereskedelem terén elsősorban a szak-képesítés a döntő, mint hogy jó cipőt csinálhat, vagy jó kenyeret süthet a magyar népnek a román iparos is és fordítva. Itt nem a nyelvi és felfogás-beli kérdés a fő szempont, hanem a képesség.

Már a vita kapcsán kimutattuk, hogy például Kolozsvárt az összes népzónészek egytől-egyik egy nemzet-hez tartoznak, a javaslattevő szerint pedig követelnünk kellene, hogy a népzónészek szervezete feltétlenül román és magyar népzónészeket alkalmazzon a számarány alapján, helyesebben csak anyai népzónész lehet az egyik nemzetből, mint amennyi az ő számarányának megfelel. Am vannak foglalkozási ágak, drótos, livegfűvő és más tisztos iparok, amelyeket a foglalkozás eredeténél fogva bizonyos népesoportok őrnek, sőt vannak vidékek, ahol egyes foglalkozást az ott élő népek teljes egészükben nemcsak elsajátítanak, hanem az az egyedüli és kizárólagos foglalkozásuk. Így a csiki és más hogyillakók a fakitermelés és feldolgozás iparát őrnek, míg más vidékek a szövő-fonó vagy vályogvető munka specialistái vagy alkalmosai-

téssel foglalkoznak, esetleg fazekasok és így tovább. Nem volna-e antidemokratikus és antiszociális, ha azt követelnék, hogy az illető ország lakói között arányosan osszunk el ezeket a foglalkozásokat, illetve tiltsuk el az akadályozzuk meg az ilyen foglalkozást őrök ipari tevékenységét azon a címen, hogy számarányukat meghaladó mértékben vesznek részt iparuk üzésében?

A demokratikus világnézet harcosainak és szószólóinak tehát ügyelniük kell arra, hogy a problémák megoldása magán viselje a demokratikus jellegét és ne éppen azokat a módszereket fejlesszük tovább, amelyek a fasizmusnak a szülöttei és a fasizmusnak az eszközei voltak.

Lássunk még egy példát: az arányszám javaslatát tevő tanácsos abból indult ki, hogy az 1940-es főhatalom-változás után a helybeli piacról igen sok román kereskedőnek és iparosnak távoznia kellett. Azoknak a helyébe az akkori rendelkezések szerint mind magyar kereskedők és iparosok kerültek. Ugyanez az állapot fokozottabban a zsidó kereskedők és iparosok kérdésében. Most Kolozsvárra visszakerkeznek ezek a különböző módon és eszközökkel eltávolított kereskedők és iparosok és ezeknek helyet kell biztosítani. „Jogaikba kell őket” — amint a tanácsos mondotta — visszahelyezni. S hogy csináljuk ezt másképpen, mint az arányosság elve alapján?

Kétségtelen, hogy a visszatérőknek meg kell adni a lehetőséget a Kolozsvárt, régi lakóhelyükön való letelepülésre és megnyitni az utat megélhetésük biztosítása felé. Ehhez azonban nincs szükség arra, hogy megvonjuk meghatározott számú más nemzetiségű iparosnak, vagy kereskedőnek az ipar-engedélyét, mert hiszen egyetlen egy ipari, vagy kereskedelmi kategóriában sincs zártkörűség. Ahol lehetett 20 iparos egy szakmából, lehet 200 is. A szükséglet szabja meg és szabhatja

meg egy iparban az ipari őrök számát és nem a nemzetiségi, vagy faji arányszám. Egyetlen foglalkozás: a patika, vagy a keményesipar, ahol kötött szám van és volt, azonban ezeket a beföltésnél nem a nemzetiségi szempontok, hanem az előbbieknél a képesítés mellett az anyagiak, utóbbinál a képesítés és egyéb törvényes követelmények határozták meg. Ez az egyik példa.

A másik példa: mintán az iparigazolványok kiadásánál kötött arány nincs, marad mint megoldandó kérdés, a helyiségek kötött száma. Normális időkben egyszerűen az a szempont volt a döntő, hogy a kiadandó helyiségért ki ígért többet? A háztulajdonosok a többet ígérővel kötöttek lakbérleti szerződést és soha sem vette őket faji szempont. Így történhetett meg az a fasizmus rászéről sokat kifogásolt állapot, hogy Kolozsvár főterén, a keresztény egyházak tulajdonát képező épületekben, tulajdonmórést nem keresztény kereskedőknek voltak bérletek. Ma, amikor az üzletek és üzletberek felmondása hatósági engedélyhez van kötve, a helyzet bonyolultabb. Azonban ezt nem a nemzetiségi arányszámmal tisztázhatjuk, hanem megvannak ennek is a maga demokratikus módszerei, éspedig úgy, hogy a városi tanács a vagyonosabb kereskedők bérletének felmondását engedélyezi, a szegényebbekét viszont megakadályozza. Így aztán a kellő esere megtörténik s az inna elhurcolt s most hazatérő kereskedők és iparosok anyagi viszonyaik szemelől tartása mellett helyiséghez juttathatók.

És hogy a vagyonosabb kereskedőre se panaszok lehessenek, hogy számára nem jut hely a nap alatt, nekik jelöljük ki azokat a megengedett és megszüntült üzleteket, amelyek ma elhagyatva vannak. Tekintettel arra, hogy tökéletesen javítsuk ki ezeket az üzlethelyiségeket — s ilyenek vannak Kolozsvár legforgalmasabb utján, a Dozsa-uton is — és így nem csupán üzlethelyiséghez juttatjuk őket, de egyúttal városrendészeti szempontból is egy lépéssel előbbre jutottunk, munkálatokat is teremtettünk és tag-

kezdtek a háborús rombolásoknak illetékesen a jóvátételét.

Hasonlóképpen lehet és kell eljárni a város tulajdonát képező üzlethelyiségek kérdésében is, ahol revízió alá vesszük az üzlethelyiségeket: és azoknak a bérlőknek, akiknek más kereseti forrásuk is van, vagy a család egyik-másik tagja még külön jövedelmei forrással rendelkezik, azoknak a bérletét felmondjuk és bérletet adunk azoknak a visszatérőknek, akik segélynyújtásra ráutaltak a kiknek anyagi helyzete ezt megkívánja.

De — és itt jön a kérdés lényege — a város demokratikus vezetőségének nem lehet sablonosnak lennie. Nem mindenkinek kell és kötelessége segítséget nyújtani! Azért, mert valaki menekült, ez még nem tételezi fel a feltétlen segélyre-utaltságot is. Mert aki menekülésében nemcsak otthonra talált, de vagyonát átmentve, azt még szaporította, annak nem segítség kell, hanem éppen ellenkezőleg: tőle kell segítséget venni szegénysorsú honfitársai megsegítésére.

A demokratikus felfogás alapelve az, hogy mindig a gyengébbnek nyújt segítséget! Nem általánost, ami érthető, mert hiszen a visszatérő milliómaga is meg tud birkózni az utjába álló nehézségekkel, minden segítség nélkül. Segítség annak nyújtandó, aki a nehézségekkel egymaga megbirkózni nem tud.

A demokráciának semmi köze az arányszámhoz.

Az arányszám nem jelent demokráciát!

A kolozsvári néprendőrség hírei

Az elmúlt éjszaka ismeretlen tettes betörte a volt „Sora” üzlet egyik kirakatát. A kirakat Muzsi András textílikereskedő tulajdona volt. A betörést Máthé János Kossuth Lajos utca 5. szám alatt lakó házmaster fedezte fel a korareggeli órákban, amikor kaput nyitott. Jelentette a rendőrségen. Megindult a nyomozás az ismeretlen tettes ellen, aki a kirakattól a szöveteket és a selymeket magával vitte.

*

A Nagyváradról Kolozsvárra befutó vonat egyik vagonjában ismeretlen, magyar katonai ruhába öltözött férfi holttestére akadtak. Az orvosi vizsgálat szívbenütést állapított meg. Ugyancsak az állomáson az egyik vagonban halva találtak egy háromhónapos csecsemőt. A halált agygyulladás és táplálékhiány okozta. Szülei Svájc-ból most érkeztek haza.

*

A rendőrség beszállította az ideggyógyászati klinikára özv. Dövényi Jánosné. Az utcán rosszul lett öregasszony meghalt agyvérzésben. Hozzáértőket keresi a rendőrség.

*

A Szamos nádastoroki hidjánál ismeretlen férfi hulláját emelték ki a vízből. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halált hulladás okozta, több mint két héttel ezelőtt. Valószínűleg fuvaros lehetett, mert mellé egy ló hulláját is megtalálták.

*

Fodor Klára 23 éves Krizbai-utca 83. szám alatti lakos, szerelmi bánatában öngyilkosságot kísérelt meg. Merőszódát ivott. Beszállították a belgyógyászati klinikára. Ugyancsak merőszódát ivott Vas Vincéné, Kisfaludi-utca 6. szám alatti lakos is. Tettét anyagi összeomlása feletti elkeseredésében követte el.

Női- és férfi kalapokat gyárt, fest, tisztít és lormal

szakszerűen, pontosan a legújabb divat szerint a

Ruházati és Textilipari Munkások Szövetkezte, Szabadság-tér 23. (v. Scherg üzlethelyiségében).

Szakszerű munkáknak, szabvány-nak 10% kedvezmény.

A földosztásról

„Olyan boldogan oszlottak szét az emberek, mint egy lakodalomból”

Igazságot akartak s meg is egyeztek a kardosfalvi románok a kerekdombi magyarokkal

KOLOZSVÁR, március 10. Fáradtan, de boldog, meglegedett arccal jöttek be Kardosfalváról a Szakszervezetek, a Magyar Népi Szövetség és a Frontul Plugarilor kiküldöttjei, kiknek az volt a feladatuk, hogy ki-egyenlítsék a földosztás körül támadt ellentéteket.

— Milyen eredményeket értek el? — kérdezzük Simon Istvánt, a Magyar Népi Szövetség kiküldöttjét, aki hetek óta a falvakat járja.

— A legjobbakat — feleli elégedetten. — Bár a fasiszta uszító nevelés komoly nyomokat hagyott a nép lelkében, közel sem felel meg a valóságnak az az igaztalan vád, miszerint lehetetlen a megbékélés. A különböző vegyes lakosságú falvakban szerzett tapasztalataim alapján meg vagyok győződve, hogyha arról lenne szó, hogy a régi fasiszta rendszer bűnös urai kára adják a földet földműveseink kezéből, a román és magyar földművesek erős szövetségével találnak szembe magukat. Erre bizonyít a kardosfalvi példa is.

— Hogyan sikerült összehozni a kardosfalvi románokat a magyarokkal? — kérdezzük tovább a falvak szervezőjét.

— Ez volt a könnyebbik része — felelte. — Mikor a kardosfalvi földművesek tudomására hoztuk, hogy a határunkban lévő Vajda- és Gyergyai-féle földekből a kerekdombi földműveseknek is kell adni, nyomban szövetkeztek. Magyar és román kardosfalvi most már közösen tartotta a frontot — szemben a kolozsvári földeszekkel!

— Milyen módot találtak ezek át-hidalására? — érdeklődtünk derűs izgalommal.

— Ez már nehezebb feladat volt — felelte szakértői biztonsággal. — Itt már fel kellett szólaljon Fodor Balázs, a Szakszervezetek kiküldöttje is, kifejtve, hogy a városi munkások a felszabadulás első percétől szövetkeztek és román, magyar együtt látott hozzá az építő munkához. Fodor Balázs kitért a Szovjetunió rendszerére is, példakép állítva a földművesek elé azt az országot, ahol száznál is több nemzetiség él a leg-összintébb testvériségben.

— Itt nem volt mit tovább tétovázni a fondorlatos falusi észnek — folytatta. — Ráálltak az egyezésre. Legfeljebb ahhoz ragaszkodtak, hogy Kardosfalva népének több joga legyen a birtokokhoz.

— Hogyan érvényesült aztán mégis a teljes igazság?

— Ekkor én álltam a sarkomra — felelte öntudatosan a mérai gazda — és megmagyaráztam, hogy a Vörös Hadsereg minden nemzetiségnek és minden falunak egyformán hozta el a szabadságot. Feltettem a kérdést, hogy vállalja-e a kardosfalvi Földosztó Bizottság azt, hogy a történelem úgy örökítse meg a nevüket, mint akik igazságtalanul osztották el a földet, mint tizenkilencben?

— Nu, nu! Nem, nem! — hangzott a tiltakozás hangja. — Vrem dreptate! — adták fel végleg a makacs álláspontot.

— Voltak még más nehézségek is a föld körül? — kérdeztük a földosztó mestert.

— Ettől kezdve minden ment magától — magyarázta. — Javaslatomra megalakult egy bizottság 3 románból és 2 magyarból s hozzáláttak a részletek kidolgozásához. Az igényjogosultak össze voltak már írva, csak azt kellett még eldönteni, hogy hany holdat adnak át a kerekdombiaknak? Rövidebb tanácskozás után azonban ebben is megegyeztek. — A földeszek elfogadták a számukra felajánlott 15 holdat, mire körülbelül 30 igénylő van. — Ilyen kevés jutott csak egy em-

bernek? — kérdeztük, még mindig kételkedvén az igazságban.

— Kevésből keveset — felelte Simon István, és igyekezett tisztá képet adni:

— Az összes föld körülbelül 120 holdat tesz ki. A kerteket és a gyümölcsösöt leszámítva, amelyeket a tulajdonosoknak hagynak meg, 70—80 hold marad kiosztásra. Ebből 15 hold a hóstátiaké s a maradékra 52 román és 21 magyar kardosfalvi igénylő van.

— Mi igaz abból, hogy vasutasok is kaptak földet, holott a teljesen földtelen földműveseknek ilyen kevés jutott?

— Nem felel meg a valóságnak — jelentette ki szigorú tekintettel. — Mi ezt alaposan ellenőriztük. Csak azok vannak a listára felveve, akik nem kinevezettek és csak alkalmi munkát végeznek a vasutnál. Ezek valójában földnélküli földművesek, akik idáig beresei voltak a nagybirtok-
nak.

— Mikor kezdik az osztást?

— Szombaton reggel — felelte röviden.

— A végső határozattal mindenki

elégedett?

— A legnagyobb mértékben — jelentette ki határozottan Simon István, majd tovább beszélt:

— Régen járom a falvakat, de még ilyen egészséges határozatot nem tapasztaltam. Nincs példa falvainkban sem ilyen megnyilvánulásra. De ott leszünk mindenhol, ahol nézeteltérés van.

— Hogy ért véget a gyűlés? — tesszük fel az utolsó kérdést.

— Miután Fodor Balázs, a szakszervezeti munkásság kiküldöttje, kifejezte meglepedését, hogy most már a kolozsvárkönyeki földművesek is megértik egymást, olyan boldogan oszlottak szét az emberek, mint egy lakodalomból.

— Merre visz legközelebbi útja?

— Hétfőn indulunk Magyarbórára, majd onnan Bodonkútra a Varga Dániel-féle 1000 holdas birtokhoz. Ez lesz csak a nagy feladat. Jönnek a kardosfalvi románok és a szakszervezeti munkásság kiküldöttjei is. Három falu tart igényt erre a földre, ezek között az én falum is, Méra. Boldogan vesszük el oda a kardosfalvi és kerekdombi földművesek példaadását. Balázs Péter

A dolgozó nők nemzetközi napját

a Demokrata Nők Egyesülete egységesen rendezi meg ma délelőtt 10 órakor a Dísházban.

Vegyetek részt ezen a gyűlésen!

A Magyar Népi Szövetség hírei

A Magyar Népi Szövetségbe tömörült kolozsvári kiskereskedők ma, március 11-én délelőtt 10 órai kezdettel fontos értekezletet tartanak a Magyar Népi Szövetség Farkas-utcai székházában. Az érdekeltek megjelenését kéri az intéző bizottság.

*

A Magyar Népi Szövetség minden kerületében aktivista üléseinket megkezdjük. A kerületi szervező munkában résztvevőket felhívjuk, hogy hívásainkra pontosan jelenjenek meg.

*

A Magyar Népi Szövetség II. kerületi nőtagjai március 12-én, hétfőn délután 5 órakor szervező bizottsági gyűlést tartanak az Attila-ut 9. sz. alatti székházban. A nőtagok a kiosztott gyűjtőleveket hozzák magukkal. Itt hirdetjük ki azt is, hogy csak a Magyar Népi Szövetség bejegyző-jével ellátott gyűjtőleveket tehetnek.

FELHÍVÁSOK

A víz- és villanyszerelők szakosztálya március 14-én délután 3 órakor taggyűlést tart az Ipartestület helyiségében. Pontos megjelenést kérünk.

Felhívás az Ipartestület női tagjaihoz! Az Ipartestület női tagjai kedden délután 3 órakor az Ipartestület helyiségében tartják meg rendszeres heli gyűlést. A tagok és szakcsoportok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

Megkezdődött a kereskedők tisztogatója. A kereskedők tisztogató bizottsága felkéri mindazokat, akik az első tárgyalásra kerülő következő kereskedők fasiszta, antidemokratikus, antiszocialis tevékenységéről, illetőleg viselkedéséről tudomással bírnak, közöljék azt 5 napon belül írásban, zárt borítékban, névelve ellátva a Kereskedelmi és Ipar-kamara épületében működő tisztogató bizottsággal (Kereskedők Egyesülete, Malinovszki-tér 12): Bartalis

A Magyar Népi Szövetség III. kerületi március 11-én, vasárnap, délután 3 órakor kerületi gyűlést tart a Honvéd-utcai székházban. Pontos megjelenést kérünk.

*

A Magyar Népi Szövetség V. kerületi kulturbizottsága, Türr István-utca 36. szám alatti otthonában szerdán, március 14-én délután 5 órai kezdettel „Miért adjuk gyermekeinket gépipari pályára?” címmel előadást tart. A kerület lakosai minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az utcaelőjárók feltétlenül vegyenek részt az előadáson.

*

A Magyar Népi Szövetség felhívja az utcaelőjárókat, hogy akik még szavazási igazolványukat nem vették ki, jelentkezzenek érte a Józsa Béla-utca 41. alatti előjárónál.

István készruha kereskedő, Egyetem-utca 1. sz. Bauch Ernőné rövidárúkereskedő, Dózsa György-utca 2. sz. Bikfalvy Zoltán textílikereskedő, Horea-utca 4. sz. Berecz Berta babakelengyekereskedő, Deák Ferenc-utca 4. sz. Jancsó Béla textílikereskedő, Dózsa György-utca 23. sz. Kovács Jenő József textílikereskedő, Horea-utca 7. sz. Lévy Árpád férfidivatkereskedő, Szabadság-tér 7. sz. Losonczy Sándor textílikereskedő, Széchenyi-tér 3. sz. Schweier Nándor férfidivat kereskedő, Szabadság-tér 18. sz. Tóth András textílikereskedő, Szabadság-tér 19. sz. Tóth Katalin női divatkereskedő, Unió-utca 2. sz. Ifj. Zsehránszky Ferenc textílikereskedő, Szabadság-tér 16. szám.

Hadigondozottak figyelmébe! A Hadigondozottak Szövetsége értesíti tagjait, hogy a február havi járulékokat március 15-től kezdődően naponta 8—10 óra között felvehetik a Szövetség irodájában, Vármegyeháza 11-es szoba.

SZABADSÁG A HÓ ALATT

JÓKAI MÓR OROSZ TARGYU REGÉNYE

IRTA: KRISTÓF GYÖRGY EGYETEMI TANÁR

Oroszország, az orosz nép élete, az orosz nyelv, a korszakok és pontokai viszonyai szinte napjainkig, egész Nyugat-Európa s így a magyarság tudatában is mint a világ ismeretlen, a nagy kérdőjel, mint valami titokzatos szinksz foglalt helyet. Nem csoda, mert maguk az orosz írók is — egy Turgenyev, Tolsztoj és Gogoly, hogy másokat ne említsék — hasonlóképpen vélekedtek nemzetük sorsáról, jövődjéről. Van olyan író, aki roménytelen-séggel nézett az orosz jövő felé, de még többen voltak, akik hirdették, hogy az orosz nép hivatása az európai kultúra felüdítése, hogy az oroszoknak a történelmi hivatása még csak ezután fog beteljesedni. A bizonytalanságra, a nagy kérdőjelre már adja és meg fogja adni a világos feleletet napjaink története. A világ ismergeti, meg fogja ismerni az orosz szellem értékét, mert az ország immár kilépett az eddigi keleti homályból, ami eddig arcukat eltakarta.

Való, hogy a legújabb időkig Európa nyugati világa s így a magyarság is az orosz népet és Oroszországot, igazában véve, csak a csatáiról és a diplomáciák jelentéseiből ismerte. Vagyis nagyon hiányosan. Az ember azt hinné, hogy minél régebb időkig megy vissza az emlékezet, annál kevesebb-szer találkozik orosz történelmi események emlékével. Pedig ami a magyarságot illeti, a dolog nem így áll.

A magyarság ugyanis már vándorlása idején érintkezésbe lépett az oroszországgal, az orosz fejedelmekkel a szinte háromszáz éven át állandósultak a magyar-orosz kapcsolatok. Ez a viszony első mozzanatában ellenségeskedésből állott — a nyugat felé vándorló magyarságnak meg kellett verekednie a kievi orosz fejedelemséggel. (Történelmünknek ezt az epizódját választotta tárgyal s beszél el vármegyénk fia, a Magyargyerőmonostoron született Debreczeni Márton „Kióvi csata” című eposzában.) A honfoglalás után azonban az ellenségek — nyilván politikai és gazdasági okból — barátokká változtak át. Ennek bizonyossága az, hogy három árpád-házi királyunknak is orosz hercegnő volt a férje. Ezek: I. Endre, kinek felesége Anasztázia, Nagy János leány, kinek felesége Eufemia, dédunokája és II. Géza, kinek felesége Eufrozina szintén ugyanon a Nagy János leány az egyes leszármazottja. Kálmán öccsének, a szerencsésen természetű Almos hercegnek is orosz nő, Nagy János leány Preszlava nevű unokája volt a felesége. Viszont Nagy János egyik hasonló nevű unokájának a felesége Szent László királyunk leánya volt. Ez a többszöri összeházasodás jó és állandó rokon viszonyt teremtett a magyar királyok és a kievi orosz nagyfejedelmek és országaik között. Azonban a legjobb rokonságot is meg-megzavarja valami vagyoni örökség kérdése. A magyar királyok és az orosz fejedelemségek között is felmerült s természetesen összeütközést, háborút is váltott ki Haliics orosz fejedelemség birtoklása. Ismeretes, hogy II. Endre Haliicsban és Haliicsért harcolt, mikor feleségét, Gertrudot a Bor nemzetséghől való Bánk bán és Petur vezérlete alatt levő elégedetlenek meggyilkolták.

Ennek az élénk és majd barátságos, majd ellenséges magyar-orosz történelmi kapcsolatnak a tatárjárás miatt vége szakadt. A tatárok Magyarországot is felölték ugyan, de IV. Béla, a második honalapító böles uralkodása néhány év alatt Magyarországot újra talpra állította úgy, hogy Magyarország tekintélyes külpolitikailag is fennmaradt továbbra is. Az orosz fejedelemségek azonban szétszűlve századokon át szenvedtek a tatár uralom alatt. Csak Nagy Péter cár tudta végre megint egységbe és hatálmassá kovácsolni az országot. S csakugyan ekkor, Nagy Péter cár idejében, lép ismét kapcsolatba a magyar politika az oroszokkal.

Tudva van ugyanis, hogy II. Rákóczi személyesen leajánlotta Nagy Péternek a magyar trónt, — magának csak az orosz uralkodó fejedelemség megajánlását kévelte. A II. Rákóczi Ferenc által tervezett szövetségből azonban nem lett semmi.

De a magyar-orosz történelmi érintkezés azóta nem szünetelt. Igaz, a legújabb időkig csak közvetve: a Habsburg német császárok (egyúttal magyar királyok), tehát Bécs külpolitikáján át s főként a lengyel probléma révén. Lengyelországot többször felosztották. A legnagyobb részt kapta Oroszország. (Galiciát megkapták a Habsburgok s Magyarország is visszakapta a 16 szepesi várost), s a hazájukat elvesztő lengyelek sorsa éppen az orosz uralom alatt változott legmostohábbra. Fel is lázadtak többször, hogy államiságukat újra helyreállítsák. Kosciuszko, Poniatovszky, Bem apó lengyel szabadsághősök neve ismertté és népszerűvé vált Magyarországon is, mert a szabadságszerető magyarság általában véve rokonszenvezett a lengyelekkel. E rokonszeny még a magyar országgyűlésen is megnyilvánult, nemcsak abban, hogy a magyar családok szívesen fogadták az üldözött és hozzájuk menekülő lengyeleket. („A mi lengyelünk” kifejezés ebben az időben keletkezett.)

Mindennek az lett a következménye, hogy a magyarság tudatába az északi kolósszus, Oroszország képe mint a szabad népekre veszedelmes zsarnok állam megtestesülése iródott be, annál is inkább, mert maga az orosz nép is a cárizmus kemény járma alatt nyögött, tehát a saját népet is iga alatt tartotta úgy, hogy a belső lázadások is napirenden voltak. Eppen egy ilyen lázadás és cár-elleni merénylet a kezdete Jókai egyik tisztán orosz tárgyú regényének, a „Zöld könyv” vagy

„Szabadság a hó alatt” címűnek. Ez az összeállítás, a Jókai regényének a tárgya, valójában megtörtént 1824-25-ben. A regény tehát igazán történelmi. A mű végén Jókai tel is sorolja forrásait. Egyik főszereplője Puskin, a legkiválóbb orosz költők egyike, kinek több műve többféle magyar fordításban is megjelent. A többi szereplő is mind történelmi alak. Azt tervezik többek között, hogy a cár félre-, esetleg láb alól eltétele árán Oroszországot több szabad állam szabad szövetségévé alakítsák át, Szentpétervárt helyett ismét Moszkvát teszik meg fővárosnak és így tovább... Ahogy ez kerekén száz év múlva, napjainkban meg is valósult. Természetes, hogy a regény tele van tüdővel a Jókai páratlan képzelőerejének, mese-mondó tehetségének, humorának az izes gyümölcseivel is. Sajátosan szép, érdekesítő Jókai-regény, a „Szabadság a hó alatt”.

Jókai e tisztán orosz tárgyú regénye mellett mindjárt a szabadságharó után, de később is írt számos orosz tárgyú novellát is. (Érdekes, hogy a világi fegyverletétel előtti napon Kossuth és Görgei is egyértelműleg felajánlották a cárnak a magyar koronát. Mint előbb II. Rákóczi Ferenc.) Több tisztán orosz tárgyú regényt azonban Jókai nem írt. De a „Köszívű ember fia”, a „Jövő század regénye” és „Gróf Benyovszky Móric” című regényeiben mind a cselekvénynek, mind a szereplőknek egyrésze ismét — orosz.

Erdeme Jókainak, hogy e műveivel mondhatni elsőnek ismertette a magyarság előtt az orosz nép történetét és jelen viszonyait, a nagy orosz kérdőjelet. Ez annál figyelemre méltóbb érdem, mert megállapítható, hogy a legutóbbi évekig a magyarság igazán

Igy látják a munkások!

KOLOZSVÁR, március 10. Az ország dolgozói, a parasztlak, az ipari és szellemi munkások és a demokrata polgárok nem hiába tüntettek egy demokrata kormány megalakításáért, mert meg is kapták. Örömmel vesszük tudomásul ennek a kormánynak a megalakulását, de még inkább örvendünk volna, ha ez a változás hamarabb következett volna be, mert akkor talán nem folyt volna munkástestvérek vére Bukarest és más romániai városok utcáin.

Nem, nem fogjuk elfelejteni Rádésu és Maniu uraknak azt a hőharmukáját, amelyet a Vörös Hadsereg győzelméért, a többtermelésért és a háború minél gyorsabb befejezéséért dolgozó munkások ellen elkövettek. Tudjuk azt, hogy ezek a vampirok azért uszítottak, mert érezték, hogy a talaj kezd kicsuszni a lábuk alól és végső kétségbeesésükben cühödtlen csaptak le az igazságért küzdő és jogait követelő munkásságra.

Ezzel Hitler és a többi gazemberek életét hosszabbították meg. Most vége a játéknak! A függöny legördült. S a politikai bűvészkedők, akik el akarták szédíteni a népet, eltűnnek a kulisszák mögött. Lám, hiába akarták az ittlő népeket egymás ellen uszítani és hiába gyilkoltatták le a munkások tömegét, mert terrorjuk nyomán a nép haragja, mint a tenger, zúdult rájuk.

Tudjuk azt is, hogy ezek az urak nem fognak belenyugodni bukásukba s igykeznek majd feiszinre kerülni a süllyesztőből. Am a nép meg fogja találni a módját annak, hogyan kell lecsillapítani a hisztérikusokat, különösen a háborus bűnösöket.

A munkásság nem felejt és azt a szabadságot, amelyet a Vörös Hadsereg hozott neki, nem enged ki többé a kezéből. Elég volt a négy fasiszta esztendőből, de elég volt az e-ötte lezajlott huszonkét elnyomó esztendőből is! És ha akadnának olyanok, akik akár az elmúlt négy esztendő, akár a huszonkét esztendő visszakivánnák, azok fasisztlak és a nép ellenségei.

Rádésu és Maniu csatlósai valószínűleg Erdélyben is megkísérlék majd azt, ami Bukarestben nem sikerült. Am résen leszünk, mert már ismerjük ezeket a kigyómódra koncsorgó alattomosokat. Tudtukra adjuk majd, hogy az ő világuk kártyavár volt, amelyet végkép elcsépett a szabadság vihára.

A háború még tart és nekünk munkásoknak minden erőnkkel meg kell feszítenünk, hogy mielőbb befejeződjék. A győzelem ki kell vívunk és éppen ezért tisztítsuk meg sorainkat a szabotálóktól. Mert szabotál az, aki megbontja a népek között a békét. Az uszító nem akar, a háborút befejezni, tehát háborus bűnös, akivel megfelelő módon kell elbánni.

Reméljük, hogy az új kormány a demokrata dolgozók kormánya lesz. Ha pedig akadnának még sorában olyanok, akik akadályoznak az ország demokratizálódását, azokat éppúgy el fogja seperi a szabadság vihára, mint a többi reakciót. Végül, ami a háborus bűnösök megbüntetését illeti, mi munkások azt kérjük, vegyenek példát Bulgáriától és Jugoszláviától, ahol a neptörvényeszeket nem tétováznak.

Csizmadia István, munkás.

csak Jókaiából és az orosz regényírók (Gogoly, Dosztojevszkij, Turgenyev, Tolsztoj, Gorkij, Arcubasev) műveiből, vagyis a szépirodalom, a költők, a költészet útján szerzett és szerzethetett magának fogalmat az orosz népről, az oroszországi viszonyokról.

Az utóbbi években e téren is örvedetes változás állott be: az orosz tárgyú magyar szépirodalmi művek száma is szaporodott, de ugyanakkor az orosz tárgyú tudományos, vagy tudományos igényű könyvek is. Az okos irodalmi és tudománypolitika feladata a nagy orosz ismeretlenek a megfejítése és ugyanakkor gondoskodni viszont a magyarságnak, a magyar problémának is a tárgyilagos orosznyelvű megismertetéséről.

UJ SZELLEM

A Sztalin-díjak kiosztása előtt

A Népbiztosok Tanácsa által — Sztalin marsall 60-ik születése napja emlékére — kivételes értékű tudományos, felalálól és művészeti munkák jutalmazására alapított „Sztalindíjak” rövidesen ez évben is kiosztásra kerülnek.

1941-ben 221, 1942-ben 278, 1943-ban pedig 591 díjat osztottak ki. Ezek között — a dolgok természetéből következőleg — igen sok díj a fegyverfellelők közt osztott ki, olyanoknak, akik a háborus ipar valamelyik ágában értek el új és új eredményeket. A Szovjet multszentendi tudományos munkássága az eddigieknél is gazdagabb termésű volt: a bíráló bizottság előtt nem kevesebb mint 50 természettudományi, 250 technikai, számtalan fegyverkezési-ipari és földtani munka fekszik.

A Szovjet népei szeretik és nagyra-becsülik a Sztalin-díj kitüntetettjeit. Felalálól, tudóst, művészt nem érhet ennél nagyobb megiszteltetés.

Itt írjuk meg, hogy a Népbiztosok Tanácsa a szovjet irodalom nagy halottja, Alexej Tolsztoj emlékének megörökítésére elhatározta: az író szobrának felállítását Moszkvában, a házának, melyben lakott, emléktáblával való ellátását, egy moszkvai utcának róla való elnevezését, összes műveinek két éven belül való kiadását, s két tudományos ösztöndíj alapítását.

* „Uj iskola”

Az Észak-erdélyi Tanügyi Szakszervezet szükségét látta egy, a mai szellemnek megfelelő pedagógiai folyóirat megeremtésének.

A magyar és román tagokból álló kulturális bizottság mindenekelőtt létrehívott egy szerkesztő-bizottságot s a következő irányvonalat jelölte ki: a pedagógia eszközeivel együttes, harmónikus munkával szolgálja Erdély népeinek demokratizálódását. Eppen ezért a folyóirat két nyelven jelenik meg, magyar és román szerkesztő irányítás alatt. A terü közeli megvalósításáért elismerés illeti dr. Csögör Lajosné, aki az ügy érdekében tevékeny munkát fejtett ki.

Az első szám előreláthatólag április elején lát napvilágot.

* Brassóban megnyílt az ARLUS könyvkereskedés

A napokban szép megnyitó ünnepséggel adták át Brassóban a közönségnek a Szovjettel való kapcsolatokat ápoló ARLUS könyvesboltját. A helyiségben tetszetős rendben elhelyezett könyvek, képek és metszetek bizonyítják a Szovjet-szovetség népeinek szakadatlan művelődésbeli haladását, azt a fejlődést, melyet a világ egyetlen szocialis államának ellenségei különös igykezettel próbáltak hosszú éveken át elagadni. A felhalmozott, egyelőre csak román fordításban megjelent művek ugyanazt a célt szolgálják, amelyet a kolozsvári Józsa Béla-Alhancum magyar nyelvű kiadványai: a magyarság betekintést a Szovjet állam kulturális életébe.

HIREK

Kolozsvár lakossága megünnepeli március 15-ét

KOLOZSVÁR, március 10. A Magyar Népi Szövetség március 15-én, csütörtökön délelőtt 10 órai kezdettel nagyarányú szabadság-matinét rendez a Városi Színházban 1848 demokratikus forradalmi eszméjének megünnepelésére. A matiné a kolozsvári magyarság minden néprétegének közös nagy megnyilatkozása lesz Petőfi halhatatlan tanítása, a szabadság, egyenlőség testvériség politikailag ma is mindennél időszerűbb programja mellett.

A Világosság szerkesztősége március 15-én ünnepnapot tart és testületileg vesz részt a nemzeti ünnepélyen. A Világosság példájára máris mozgalom indult, hogy március tizenötödikét minden demokrata magyar iparos és kereskedő is betartsa.

A csütörtök délelőtti emlékünnepegy jegyeinek eladása városszerte megindult. A Magyar Népi Szövetség ezúton kéri fel mindazokat a munkaadókat, akiknek magyar alkalmazottai részt akarnak venni az emlékünnepegyen, hogy ezeket az alkalmazottakat az emlékünnepegy időtartamára szabadságolják.

Az ünnepély jegyei beszerezhetők a Józsa Béla-Athenaeum és Méhkas főtéri könyvkereskedéseiben s a Magyar Népi Szövetség központi székházában (Farkas-utca 7), valamint minden egyes kerületi helyiségében.

*

Foglyok üzennek. A szerkesztőségünkbe érkezett személyi közlés szerint Barabás Sándor, Kálmán és István üzenik Nagykakucsra, Bihar-megyébe, hogy jól megy soruk. Fegyvertelen szolgálatot teljesítenek a Vörös Hadseregben. Ugyanezt üzeni Antal Sándor kolozsvári hozzátartozóinak. Sárosi Béla, az ismert budapesti labdarúgó játékos átutazóban Désről üzeni, hogy jól van.

Sportír. A Kolozsvári Atlétikai Club vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja közgyűlését a Magyar Népi Szövetség székházában (Farkas-utca 7). Tárgysorozat: a régi vezetőség purifikálása, az új vezetőség megválasztása, indítványok. Az ideiglenes vezetőség.

Razzia. A kolozsvári néprendőrség az elmúlt napokban három nagyszabású razziait is tartott. A Bulgária-telepen, a Tiszlviselő-telepen és a Kerekdombon kutatták végig a házakat. Több katonaszökevényt és polgári egyént adtak át az illetékes hatóságoknak. Grecu Grigore Jósika-utca 24. alatti lakos lakásán rengeteg cukrot, nagymennyiségű pálinkát, rumot, négyszáz liter ételolajat és nagymennyiségű másféle élelmiszert találtak felhalmozva. A razzia során sok lopott holmi került elő, rádiók, fegyverek, pálinkafőző üst, szőnyegek és a legkülönbözőbb háztartási és lakásberendezési tárgyak. A rendőrség megindította a tüzetesebb vizsgálatot.

Orvosi hír. Dr. Rácz Ilona fogorvos rendelését megkezdte. Rendelése Unió-utca 10 alatt van. 4526

Az első ökök iparhatóság 101.315 — 1945. sz. véghatározata alapján Katz Sándor, Szenilelek-u. 3. szám alatti lakost a Grün Emmánuelné dobozüzemhez (Fordu ó-u. 9.) és Grün Sándor-féle litográfiai üzemhez (Munkácsi-u. 4. sz.) vállalatvezetőül kinevele. 4582

Az Újságíró Szakszervezet Tisztozó Bizottságának újabb döntései. A Kolozsvári Hivatalos Újságírók Szakszervezetének Tisztozó Bizottsága legutóbbi ülésén Borzescu Petre, Borzó László, Sipos József, Buchwald Béla és Kós Balázs újságíróknak a fasiszta rendszer idején kifejtett működését vizsgálta meg. A bizottság nevezettakat hivatásuk gyakorlására jogosítottak nyilvánította, minthogy ellenük feljelentés nem érkezett és multbeli tevékenységük a demokrácia szempontjából nem volt kifogásolható.

Az amerikai rádió felhívja Románia figyelmét a faji és felekezeti különbségek eltörlésére

NEWYORK, március 10. (Rádió). A newyorki rádió román nyelvű adásában közölte, hogy az Amerikai Egyesült Államok szovjet mintára olyan törvényt léptet életbe, amely megtilt minden felekezeti és faji különbségtételt. A newyorki rádió felhívja erre Románia figyelmét, mivel

Románia azt bizonyította be, hogy az elmúlt husz esztendőben a fasiszmus felekezeti és fajták közötti különbséget tevő magatartását tanúsította. Románia elhelyezkedését az új világban — mondotta a newyorki rádió — csak a mult bűneinek felszámolása biztosíthatja.

Rokosszovszki csapatai kettészakították a keletpomerániai német terepszákokot

MOSZKVA, március 10. (Rádió) A szovjet tudósító iroda március 9-én kiadott hadijelentéséből megállapítható, hogy a Vörös Hadsereg csapatai újabb nagy diadalokat arattak. Rokosszovszki tábornagy csapatainak hatalmas előretöréssel sikerült elfoglalnia Stolp fontos vasúti csomópontot, a németek erős védelmi támaszpontját, valamint Schlauet, Stolpmündét és Rügenwaldét. E hatalmas támadásukkal kettévágták a keletpomerániai német terepszákokot, több mint 300 helységet foglaltak el s 1500 foglyot ejtettek. Az ellenség embervesztéseire jellemző, hogy egyedül Stolpban négyezer halott német katona maradt.

Zsukov tábornagy csapatai elfoglalták Altdammot, Stettinné az Odera keleti partján fekvő elővárosát. Az Odera torkolatán átvezető hidat felrobbantották. A hitlerista egységek kétségbeesett erőfeszítéssel igyekeznek átmenekülni az Oderán.

A Balaton térségében folyó harcokban visszautasítottuk az ellenség ellentámadásait és 70 harckocsiját elpusztítottuk.

Egyre növekszik az amerikaiak remageni hidfője

A Ruhr-vidék szövetséges ágyútűz alatt áll

LONDON, március 10. (Rádió) Az angolszász szövetséges főparancsnokság főhadiszállásáról közlik, hogy amerikai gyalogság és tankkötélekkel valószínűleg özönlenek a Rajnán keresztül a remageni hidfőbe. Ezer gyorsbombázó támadta a hidfő előterepét. A keleti part magaslati állásai teljesen az amerikaiak birtokában vannak s a csapatok tovább nyomulnak előre. A felderítés megállapította, hogy német hadosztalok közelednek a hidfő felé és rövidesen erős küzdelem várható. A németek különben megkezdték a hidfő ágyuzását.

Palton tábornagy csapatai gyors ütemben közelednek Koblenz felé, elvágják a remagen-andernach-koblenzi utat, körülkerítve hat német hadosztályt. A tegnapi nap folyamán csapataink 3000 foglyot ejtettek, köztük egy hadosztálytábornokot. Bonnt

és Godesberget teljesen megtisztították az ellenségtől. Jelenleg a Ruhr vidék egészen Essenig amerikai ágyútűz alatt áll. Xantenen keresztül előretörő csapataink erős harcban vannak. A megállapítások szerint 8—9 brit hadosztály harcol a kanadaiakkal együtt az Északrajnvidék csatájában.

A brit rádió haditudósítója a remageni hidfő harcaival foglalkozva közli, hogy a 9-ik amerikai páncélos hadosztály teljesen ép állapotban találta a remageni háromívű rajnai acélhidat. A műszakiak leszerelték az aknákat és a gyalogság átkelt, majd villámgyorsan tankok számára is járhatóvá tették a hidat. A hidat különben délután 4 órakor robbantották volna fel s az amerikai élek 10 perccel előbb érkeztek el az uthoz.

Újra dolgozik a csepeli Weiss Manfréd gyár

BUDAPEST, március 9. A csepeli Weiss Manfréd-üzemek újra megkezdtek a munkát. Január 18-án alakult meg a Weiss Manfréd-gyár üzemi bizottsága, s ma már ötezer ember dolgozik a gyárban. Működik a motór-osztály, a préskovács-osztály, a hegesztőüzem s a bogárnéműhely. A gyár

munkássága részt vesz a hidépítésben és a repülőter helyreállításában, s rövidesen megindul a pontonok gyártása is. A gyár dolgozói részére gyári konyhán főznek és a napokban fogtak hozzá a gyári kórház helyreállításához.

Törvéyszéki hírek

KOLOZSVÁR, március 10. Lapunk március 9-iki számában megjelent „Vigyázat! Zsaroló” című cikkünkkel kapcsolatban közöljük, hogy Kohn Jenő, aki ellen elvezetési parancs volt, mert nem jelentett meg az ellene emelt vád tárgyalásán, s az idézés kézbesítője sem találta meg, nem szökött meg a felelősségrevonás elől, mert később jelentkezett mind a bíróságon, mind a szerkesztőségünkben, hogy igazolja távolladásának az okát. Tekintettel arra, hogy ügyben ítélethirdetés még nem volt, Kohn Jenő Unió-utca 6. sz. alatti lakos személyét kifogás nem érheti.

* CSALÁS MIATT — 8 HONAP.

Diószegi Ferencné vendéglősnőt cétrendbeli csalással vádolta meg az ügyészség Chiorean Iosif Ágoston-utcai és Köteles Anna Szabadság-téri lakosok feljelentése alapján. A vád szerint Diószeginé egy vendéglő üzembentartására társasviszonyt kötött Chiorean Iosif volt alkalmazottjával, akitől a szerződés értelmében

5000 pengő tőkét kapott, míg Diószeginé butorokkal járult hozzá az üzlethez, Chiorean Iosif rájött, hogy a butorzat, amellyel Diószeginé az ő tőkéjéhez társult, nem a Diószeginé tulajdona. Emiatt följelentést tett Diószeginé ellen. Följelentéséhez csatlakozott Köteles Anna is, akitől Diószeginé kölcsönöket vett fel a butorokra. A bíróság Diószeginét 8 hónapi fogságra ítélte, de az ügyvédje fellebbezett, mert kétségbevonta, hogy Chiorean Iosif, mint volt alkalmazottja, a szerződésalkötéskor ne tudott volna arról, hogy a kérdéses butorzat nem a Diószeginé tulajdona.

*

LELEPLEZIK A FEKETÉZŐKET. Indig Mór és Indig Mayer kolozsvári lakosok a felszabadulás napjaiban előállított cigarettahányt üzérkedésre használták fel. Tordaról hoztak cigarettát, hogy azt borsos áron adják el a rászorult közönségnek. A bíróság figyelembe vette, hogy tettüket a jogforrás szempontjából megkialakult len időben követték el, ezért a cse-

l ekmeny körülményeinek megfelelően enyhe ítéletet hozott. Indig Mór 5 napi fogsázbüntetést kapott, míg Indig Mayert, aki a zavaros napokat ingóságok jogtalan eltulajdonítására is felhasználta, 4 hónapi fogsázbüntetéssel sújtotta. Az ügyészség sülyosbítésért fellebbezett, de fellebbezések a vádlottak is.

SZÍNHÁZ

Liliom, egy csirkefogó élete és halála

A kolozsvári Magyar Színház drámai társulata 13-án, kedden újítja fel Molnár Ferenc legköltoőbb, a lélek mélységeit feltáró szindarabját: a „Liliom”-ot. Molnár Ferenc virtuóz színpadi technikája egyik darabjában sem ötvöződik olyan tökéletes arányban a művészettel, mint a Liliomban. Nem véletlen és nem a színházi világbörze hirverésének tulajdonítható, hogy a Liliom diadallal járta be a világ összes színpadait. Van ennek a költői és művészi alkotásnak valami fanyar zamata, valami kikerülhetetlenül érzékenyítő hatása, amely mo-solyba és könnybe fűrészi a lelket. A ligeti esavargó hintáslegény életének egzotikum, tragikum és megtisztulása a modern színpadi irodalom időálló értéke, amelynek könnybeáztatott emberi nyomorúsága Molnár Ferenc mesteri tolmácsolásában felemelkedik a tiszta poézis világába. Ez lesz az első alkalom magyar színpadon, hogy a számműzőt Molnár Ferenc megszólalhat. Ez az esemény tehát egyszerűs-mind a fasiszma faji cenzurájától, a szellem guzsbakötésétől felszabadított új színpad szabadságának ünnepi estje is lesz.

Közlemények

Pályázat. A kolozsvári Építőipari Munkások Szakszervezete pályázatot hirdet tükári állásra. Pályázhat minden szervezeti munkás és párttag, aki legalább 3 éves tagsággal bír, adminisztratív és propaganda készséggel rendelkezik s a román és magyar nyelvet írásban is bírja. Az előbbi évek gyakorlata igazolandó. A pályázathoz egy saját fogalmazású, marxista tárgyú előadás szövege csatolandó. A javadalmazás egy építőipariszaktmunkásbérevel egyenlő. Pályázati határidő 1945 március 20. Az elnökség.

Orosz nyelvtanfolyam. Minden héten kedden és pénteken d. u. 5—6 óráig orosz nyelvtanfolyam van a kolozsvári 7-es számú állami népiskolában (Kismester-utca 10. szám.)

Zsidó egyetemi hallgatók figyelmébe. A kolozsvári zsidó egyetemi hallgatók „Antal Márk” érdekvépviseleti szervezete felhívja a magyarországi és budapesti zsidó egyetemi hallgatók figyelmét, hogy március 11-én délután fél 3 órakor a Concordia helyiségében (Szentegyház-utca 34.), saját érdekükben jelenjenek meg.

Figyelem! A cipészszakosztály laggyűlést tart, fontos ügyben 12-én d. u. 2 órakor. A vezetőség. 4573

Megszépiít dr. J-né Kohn Margit kozmetikája Bethlen-utca 18. 4041

Porcellánkereskedők figyelmébe! Kereskedők közmunka váltásának újratárgyalásán a porcellánkereskedők is jelenjenek meg március 17-én.

Eljegyzés. Téglás Margit tisztviselő Kolozsvár és Bita Sioiany CFR tisztviselő Kolozsvár jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Értesítés!

Bizennel értesítjük az érdekelteket, hogy a Chik-új munkásság III. 11-én d. u. 3 órai kezdettel **tanácselnálat** megkezdte a CFR szakszervezet helyiségében. (Vargha kávéház)

A meghurcolt zsidóság létkérdéseit vitatta meg a Demokratikus Zsidó Népközösségek konferenciája

Kolozsvárt állították fel az északherdélyi zsidó szervezetek központi irodáját

KOLOZSVÁR, március 10. A VörösHadsereg felszabadítása óta a napokban elsősorban ülhetek össze szabadon közös értekezletre az északherdélyi Demokrata Zsidó Népközösségek kiküldöttei, hogy egy napos konferencián megvitassák a fasiszta hordák által Északherdélyből elhurcolt 180.000 zsidónak a történelemben páratlan tragédiája folytán előállított helyzetet. Az értekezlet célja az volt, hogy az északherdélyi zsidóság rendkívüli problémáira megoldást találjanak, s hogy a már visszatért maroknyi zsidóság egységes magatartásával, közös célkitűzéssel igyekezzenek leküzdeni a nehézségeket. A konferencián hozott elvi és gyakorlati határozatok kihatással lesznek az otthonukba már hazatért és az innen elhurcolt — de remélhetőleg visszatérő — zsidóság sorsára és jövőjére egyaránt.

Az északherdélyi Demokrata Zsidó Népközösségek értekezlete elsősorban is a már felszabadult, de még távol lévő családok és hozzátartozók hazaszállításának igen komoly kérdésével foglalkozott. Elhatározták, hogy minden erőfeszítést megtesznek segélyexpedíciók szervezésére, amelyek a felszabadult területekről már hazafelé igyekvőket elsősegélyben részesítik és őket otthonaikba visszajuttatják.

E célból a moszkvai kormány, a Vörös Segély, valamint a lengyel kormány részéről az eddigienél is határozottabb támogatást kérnek. Addig is, míg egy nagyszabású hazaszállítási akció megkezdődhet, kisebb gépkocsikaravánokat szerveznek, főleg az öregek, a betegek és a gyermekek azonnali megsegítésére.

Beható megbeszélés után a konferencia határozatokat hozott a deportáltak anyagi javainak a megőrzéséről és kezeléséről, megvitatta továbbá a szövetkezetek és társaságok, valamint a hazatérők foglalkoztatásának kérdését is. Határozat hangzott el a deportáltak fogadására vonatkozó előkészületekről. Minden városban otthonokat létesítenek a hazatérők befogadására. Ezek az otthonok látják el a visszatérőket mindaddig, míg végleges elhelyezésükről megfelelő gondoskodás történhetik.

A négy napos értekezlet zárulása rendkívül meghitt hangulatban folyt le. A záróülésen résztvett Jordáky Lajos, az Országos Demokrata Arcvonal északherdélyi végrehajtó bizottságának elnöke, Pogăceanu Vasile, Kolozs város megye főispánja, Bugnariu Tudor, Kolozsvár város polgármestere, Demeter János dr. alpolgármester, Neumann Jenő dr., az ODA végrehajtó bizottságának tagja, Heteo Victor dr. táblai főügyész és Pop Alexandru dr. törvényszéki elnök.

Erdős László elnök üdvözölte a konferencia vendégeit, majd rámutatott arra, hogy a zsidóság egész létét és azt, hogy ezt az északherdélyi közös nagy értekezletet összehívhatta, elsősorban a dicsőséges Vörös Hadseregnek köszönheti. A Vörös Hadsereg felszabadítása nyomán kifejlődő demokratikus világban a zsidóság is szabadon határozhat az őt érintő kérdésekben.

Az elnök ezután ismertette a konferencia programját, mely egységes irányvonalakat jelölt ki és az északherdélyi demokratikus Zsidó Népközösségeket összefogó szervnek a megalapozását készítette elő.

Készüljünk fel a hazatérők megsegítésére!

Ezután Goldenberg Leo dr. román nyelvű megnyitó beszédet mondott. A hála hangján szólott a felszabadító szovjet és román hadseregekről, majd megrázó helyzetképet adott a meghurcolt zsidóságról, arról a minden képzeltet felülmúló tragédiáról, amelybe a minden emberi mivoltukból kivontkötött hitlerista gyilkosok döntötték a zsidó népet.

— A demokratikus világhoz fordulunk — mondotta — amikor megértést és támogatást kérünk a zsidóságot ért szörnyű tragédia iránt. Reméljük, hogy minden jóéremű ember kötelességének érzé a segítségnyújtás a szerencsétlen sorsu elhurcoltak hazahozatalában és emberséges fogadtatásuk előkészítésében.

— A front mögött — folytatta Goldenberg dr. — csak úgy lehet megközelíteni az igazságosabb jövő felépítését, ha testvériesen összefognak az itt élő népek.

Ezután Smilovicus Andor román nyelven, Kolozsvári András pedig magyar nyelven ismertették az értekezlet részéről elfogadott politikai irányelveket. A Demokrata Zsidó Népközösségek létjogosultságát a jelenlegi helyzet adja meg, amelybe a különböző fajtörvények és a fasiszta üldözés csapásai kergették a zsidóságot. Olyan tömörülések ezek, amelyek az elhurcolt és távollévő, valamint az itt élő és a

Jordáky Lajos és Pogăceanu főispán felszólalása

A konferencia záróülésének vendégei közül elsőnek Jordáky Lajos szólalt fel s az ODA és a Kommunista Párt nevében üdvözölte a Demokrata Zsidó Népközösségek északherdélyi értekezletét. Biztosította a népközösségek vezetőit, hogy az Északherdélyi Végrehajtó Bizottság foglalkozni fog a konferencián felmerült problémákkal és teljes mértékben fogja támogatni azok megoldását.

— A legfontosabb tennivaló most az — mondotta —, hogy a meghurcoltatásból visszatértek részére biztosítható a zavartalan életet ebben a demokratikus ország részében, ahol soha többé nem szabad, hogy felüsse a fejét a fasiszta vagy más fajgyűlölő mozgalom. Az itteni demokratikus pártok és szervezetek gyökerében kiirtanak minden ilyen megmozdulást.

Hangoztatta ezután a szónok, hogy a románok, magyarok és zsidók között kell, hogy kivegyék részüket a harcban a fasiszta ellen, amely végső fokon egy demokratikus világ felépítéséért folyik. Ebben a harcban példát kell mutatni a környező népeknek is.

— Örömmel látom — mondotta Jordáky — hogy az értekezlet a legszorosabb együttműködést öhajtja a szakszervezetekkel. A szakszervezetek részéről nem is fog elmaradni a legteljesebb megértés és támogatás.

A nagy tetszéssel fogadott felszólalás után Pogăceanu Vasile főispán a hatóságok és az egész lakosság üdvözlését tolmácsolta. Megállapította, hogy a deportáltak kérdése valóban nemcsak a zsidóság, nemcsak Északherdély, hanem az egész világ feladatának tekinthető.

— Ez a kérdés — mondotta — szorosán összefügg mindazonáltal az Északherdélyben élő összes népeknek a fasiszta ellen folytatott harcával, a fasiszta okozta pusztítások helyrehozatalával és a fasiszta eszmék gyökeres kiirtásával. Mind a három népnél közös érdeke, hogy enyhítse, majd eltüntesse a hitlerizmus nyomában fakadt

visszatérő zsidóság politikai, kulturális és gazdasági érdekeit, jogait megfelelően képviselik, érvényesítik és megvédik.

— Politikai szükségszerűség — mondták a szónokok — hogy a zsidóságot széles népi tömörülésben közösségi szervezetben vesszük be a demokratikus haladó eszmék megvalósításának a világába. Csatlakozunk az Országos Demokrata Arcvonal programjához s ezt a programot az ODA tagjaként a magunkénak valljuk. Harcolni fogunk az ODA programjának megvalósításáért.

Ezután Ausch Jenő dr. román és magyar nyelven felolvasta a konferencia határozatát az elhurcoltak hazahozatalának, segélyezésének és kártalanításának kérdéséről s a szükséges anyagi eszközök előteremtéséről. Hangoztatta, hogy a deportáltak ügye közügy és közfeladat, amelyet végsőfokon a kormányhatalomnak kell megoldania, rendkívüli pénzforrások megteremtésével, hogy a világtörténelemben páratlanul álló tragédiát jóvátegye a fegyverszüneti feltételeknek megfelelően is.

szenvédeket.

A főispán örömmel alapította meg, hogy az értekezlet a fekete piac ellen indított harc szükségessége mellett döntött, s így a zsidóság saját maga jár el a feketézók ellen, kivéve a fegyvert a román és magyar reakciós köröknek a kezéből, akik ennek a kérdésnek a felszínentartásával tőkét akarnak kovácsolni a zsidóság ellen és őket akarnak verni közte és a vele együtt élő népek dolgozóinak közé. A főispán végül a hatóságok messzemenő támogatását ígérte meg.

Utána Demeter János dr. alpolgármester szólott, a Magyar Népi Szövetség nevében üdvözlő az értekezlet résztvevőit. Hangoztatta, hogy ezen az ünnepi ülésen is átéri a zsidóság gyászát. Sajnálkozással emlékezett meg arról, hogy a meghurcoltatás idején a demokrata érzelmű magyarok a féktelen terror következtében nem nyilvánították véleményüket és nem nyújtottak hathatós segítséget.

— Eppen ezért — mondotta — első sorban a magyarság kötelessége, hogy oroszlanrészt vállaljon abból a harcban, amely a fasiszta maradványainak a kiirtásáért folyik.

Felszólalása végén kérte a zsidóságot, tegyen különbséget azok javára, akik nem azonosították magukat a bűnös és aljas eszelekedetek elkövetőivel. Támogassák minden erejükkel a demokratikus erőket, hogy végleg leomolhassanak a választalak a népek között.

A felszólalásokért Erdős László elnök mondott köszönetet, majd Kolozsvári András, az értekezlet főtájkára felolvasta a Sztalin marsallhoz, Boacsev elnökhez és Churchill miniszterelnökhez intézett üdvözlő táviratok szövegét.

Az értekezlet utolsó, igen fontos határozata volt, hogy Kolozsváron állítják fel az északherdélyi Demokrata Zsidó Népközösségek központi irodáját, melynek végrehajtó bizottságát meg is választották.

Jelentkezzenek szolgálatra az állás nélküli postások

KOLOZSVÁR, március 9. A Postás Szakszervezet közli:

Azok a postások, akik még nem jelentkeztek postaszolgálatra, azonnal jelentkezzenek a postaigazgatóságnál (Schütz János-utca 17. szám, II. emelet 11).

A postások szakszervezetének tisztogató bizottsága megalakult. Tagok: Miclea Victor, Szabo Vilmos, Tamás Vasile, Albert József, Ger-

gely Ferenc, Abrudán Vilmos és Tiszai Illés Györgyné. A szakszervezet felkéri mindazokat, akik a tisztogató bizottság tagjainak, vagy bármelyik postakalkalmazottnak tisziszta vagy antidemokratikus magatartásáról tudnak, hogy zárt borítékban aláírásukkal és pontos lakcímközelítve, jelentsék a szakszervezetnek.

KI TUD ROLUK ?

SZABÓ ISTVAN gyekeli és SZABÓ ILDIKÓ régeni lakosokról. Ertesítést kér Szabó Előd, Viznyúvek.

GÖGER SANDORRÓL, aki a 25. tüzér-rádiós alakulatnál volt és tábori postaszám A. 964 volt. Ertesítést kérnek szülei, Etelek-utca 29, vagy bátyja, Unió-utca 17.

ROSMAN TIBORRÓL és FEKETE GYÖRGY dr.-ról. Ertesítést kér Harnik Anna Arad, Avram Iancu-tér 7.

KISS FERENC honvéd, aki szeptember elején még a 28 vasutórszegről Sajószentandráson volt. Ertesítést kérik, Zsigmond király-ut 14 vagy Dés, Bethlen Gábor-ut 46. címre.

RADÓ JÁNOS honvéd, aki a 31/1 határőrszegről volt és október 1-én hagyta el a hecskemeti kórházat, hogy a saigoiarjani pótzázadhoz utazzék. Ertesítést kérik, Taksony vezér-utca 49.

NEMES IMRE honvéd, akinek tábori postaszám D. 202 volt és állítólag a foksányi fogolytáborban látta. Ertesítést kérik, Föld-utca 30. sz.

SZEGEDI MARTON honvéd, aki a IX. mérőszázadnál volt, C. 688 tábori postaszámmal. Október végén áthaladt Kolozsváron mint fogoly. Ertesítést kérik felesége, Szolnok, Szektanya 388, vagy Bányaiék, Kolozsvár, Malom-utca 27.

PÉTERFI SANDOR tizedes, aki a 25. fogatolt vonatalakulatnál szolgált. Tábori postaszám 587 volt és PÉTERFI JÁNOS VAV gépkocsivezető, aki októberben még Nagykárolyban volt. Ertesítést kérnek hozzátartozói, Magyar-utca 115.

BÉRECS JÓZSEF honvéd, aki a IX. hadtest élmező csoportjánál volt. Szeptember 25-én Szamosújvár irányába vitték. Ertesítést kér sógora, Berecz István, Felső-utca 17.

SÜKÖSD GYÖRGY őrvetőről, aki a szászfenesi gépkocsizóknál volt. Szeptemberben Balmazújvárosból adott hírt magáról. Ertesítést kér felesége, Karjala-u. 10.

PÁL GYULA honvéd, aki a beszercei tüzéreknel szolgált. Utoljára szeptemberben írt a kárpátokból. Ertesítést kér sógora, Berecz István, Felső-utca 17.

FÖRIS ERNŐ honvéd, aki a máramarosi kórházban feküdt sebesülten. Ertesítést kérik, Fáy-utca 30.

FÜLÖP ISTVAN honvéd, aki a 3/11. huszárszázadnál volt, K. 415 tábori postaszámmal. Ertesítést kérik felesége, Szék közég (Szolnok-Doboka megye), Csipkeszeg-utca 267.

ZSOLDOS GYÖRGY honvéd, akit a csikszerecsi hadikórházban vitték el. Ertesítést kérik felesége, Szék közég (Szolnok-Doboka megye), Csipkeszeg-utca 289.

ZSOLDOS DANIEL honvéd, akit október 12-én vitték át Borsán. Tábori postaszám V. 554 volt. Ertesítést kérik hozzátartozóit Szék közég (Szolnok-Doboka megye), Forrószeg-utca 303.

KOVÁCS ISTVAN vasutasról és családjáról, akik Tusnád közégéből menekültek. Ertesítést kér Zsoldos Györgyné, Szék közég (Szolnok-Doboka megye).

VIG ISTVAN őrvetőről, aki a XI. mérőszázadnál volt. Ertesítést kérik felesége, Szék közég (Szolnok-Doboka megye), vagy Bányaiék, Kolozsvár, Malom-utca 27. címre.

FODOR MARTON honvéd, aki a 601. határőrszegről a 3. században volt. Októberben Gyaluból adott életjelet magáról. Ertesítést kérik hozzátartozói, Szék közég (Szolnok-Doboka megye), 302.

SEBESYEN FERENC repülő honvéd, aki szeptemberben a Nagysárlányban (Féner megye) volt. Ertesítést kérik édesapja, János Zsigmond-ut. 30.

KÖKÉNYESI JÓZSEF őrvetőről, aki a 25/1. zászlóalj 3. századánál volt egészségügyi őrvetőről. Ertesítést kérik felesége, Nagyvárad, Tempom-u. 21. címre.

IFJ. MARTON SANDOR vezetőről, akit a Magyar-utca tüzérszázadban vitték el. Ertesítést kérik szülei, Új-u. 14.

ENGELBRECHT JÓZSEF csapágygárgépkocsivezető, akit október 13-án nem tudnak semmit. Ertesítést kérik, Kossuth Lajos-u. 21.

LOSONCZY ISTVAN VIII. gimnázistáról, a kórházban vagy táborban volt és állítólag Budapestre és Komáromra utazott. Ertesítést kérik szülei, Szék közég-utca 18.

LEGUJABB

A Groza-kormány kedden érkezik Kolozsvárra

A kormány tagjaival együtt Visinszki külügyi népbiztoshelyettes is felkeresi Erdély fővárosát

BUKAREST, március 10. (Munkatársunk telefonjelentése.) Viadescu-Racoasa nemzeti-ségi miniszter személyes közlése szerint a Groza-kormány tagjai kedden, március 13-án látogatást tesznek a szovjet és román kormányok táviratváltása alapján Romániához közigazgatásilag visszacsatolt Északerdélyben. A különvonat az új román kormány tagjaival kedden reggel fut be Kolozsvárra. A kolozsvári bevonuláson jelen lesz Visinszki külügyi népbiztoshelyettes is a szovjet kormány nevében.

KOLOZSVÁR, március 10. Az ODA Északerdélyi Végrehajtó Bizottságában képviselt pártok vezetői a már vasárnap, március 11-én, Kolozsvárra érkező Viadescu-Racoasa nemzeti-ségi miniszterrel rendkívüli megbeszélést tartanak, ahol megtárgyalják a Groza-kormány ünnepélyes kolozsvári fogadtatását.

Kedden, a Groza-kormány bevonulása napján, Kolozsvár munkássága és polgári rakossága nemzeti különbség nélküli hatalmas tömeggyűléseken juttatja kifejezésre háláját Visinszki külügyi népbiztoshelyettesnek és a Groza-kormány az Erdély népei között gyűlöiséget szított régi román reakciós rendszer elszámolásáért.

Adás - vétel

BELYEGGYÜTEMÉNYEKET, tömegbelleget bárkinél előnyösebben vásárolok. Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 4292

DISZ- és puhakötésű magyar könyvek, valamint egyéb holmik eladók. Bolyai-u. 7. III. 13. 1-5-ig. 4494

ELELMISZERÜZLETET keresek megvételre. Cim a kiadóban. 4320

ANGORAFONÓGÉP, golyósgyapágyas, eladó. Taksony-vezér-u. 6. sz. 4018

ELDO Iriz mellett ötszobás saro. ház, gyümölcsös kerttel. 50.000 pengő. Érdeklődni Nánizs-u. 3. d. e. 8-11-ig. Szabóna. 4532

FERFI átmeneti kabát, jókarban eladó. Bara, Karolina-tér 9. 4478

ELADO használt, jó seylon, szép konyhabutor stb. Mócok-utca 6, asztalosnál. 4550

ELHASZNALT, egész rongyos, páratlan női és férfiharisnyát veszek. Asó-utca 6. szám. 4572

FODRÁSZÜZLET-BERENDEZÉS eladó. Trefort-u. 25. 4065

JUTAZSÁKOT rendes és papírzsákot 55 x 105 méretűt, minden mennyiségben veszek. Zanathy, Unió-u. 4. 4580

EGY jókarban levő kizárás-patefon 13 lemezzel eladó. Eszai-utca 22. 4554

ELADÓ egy taliga, 150 mázsa makulaturapapír, két 60 vedres hordó, egy új díszalut, ócska téglák. Mikos-u. 27. 4536

EGY szalagfűrészt eladó. Bulcsu vezér-u. 8. sz. 4552

FINOM látványosítást veszek. Józsa-utca 29. emelet. 4549

EGY strázsekér eladó. Diófa-utca 17. sz. 4556

VESEK női kerékpárt. Címeket a kiadóba „Kerékpár” jellegre. 4449

KÖNYVET, bármilyen nyelvűt, orvosit, irodalmi, művészeti és pszichológiai veszek és eladunk. Antiquarium, Deák Ferenc-utca 6. 4541

PERZSASZÖNYEGET, ezüst- és alpakka-évszékűt magas áron vásárol „Libertas”, Deák Ferenc-u. 40. 4597

BABAKELENGYE, jó minőségű, eladó. Binari, Székelyhadosztály-utca 15. 4577

FÜSZER, élelmiszer-üzlet vidéki vevőkörrel (nem kifizetés), biztonság miatt, azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 4298

HASZNALT, törött csillárokat veszek. Ajánlatokat „Csillár” jellegre a kiadóba kérek. 4136

EGY láskás, hordozható pathefon, jó állapotban, lemezekkel együtt, eladó. Cim a kiadóban. 4384

ELADÓ tiszta gyapjú, világos drap férfilöltöny, kinnó állapotban, alacsonyabb termetre. Női kosztümnak is alkalmas. Cim a kiadóban. Gr.

ELADÓ kombinált szekrény. Muesoltni-ut 55. szám, butoraszatolásnál. 4529

HOHNER tangóharmonikát II. B. 80 basszusost és III. B. 120 basszusost magas áron veszek. Bara és Társa ügynökség, Deák Ferenc-utca 49. 4521

ZONGORÁT kereszthurost, márkást keresek megvételre. Mátyásy, Dózsa György-utca 16. emelet, 1. ajtósz. 4490

KERESEK jókarban levő kombinált szekrényt és szalaggyapát Cim a kiadóban. 4523

ARANYAT, ezüstöt napi áron veszek. Urbanszky és Kerdő ókszer- és óraszület. Szabadság-tér 24. 4085

VESEK, eladok, cserélek új és használt gépkocsikat, tehergépkocsikat, szerszám-gepeket, szerzőmunkát, gépkocsit-alkatrészeket, külső, belső gumikat, Garaj, Mócok-utca 11. 4036

VESEK kozmetikai és ipari vegyszereket. Vegyüzem, Mócok-utca 34. 4066

VESEK és eladok ócska ruhát, fehérneműt. Szabadság-tér 12. sz. 4250

INDENTELE használt gyermekkosztit veszek. Fecske-u. 34, kocsigyártó. 4347

FIGYELEM! Törvényes és ezüstöt naplón van Hill Kálmán óra és ókszerész. Mátyás király-utca 2. szám. 8964

APRÓHIRDETÉSEK

EGY B basszus hekkont megvételre keresünk. Magyar-utca 11. 4376

KERESEK 40-50 literes zománczott fizeket megvételre. Szent István-ut 14, Mózes 4571

ELADÓ takarmányrépa. Nagy Lajos király-u. 9. 4549

VESEK azonnali kifizetésre kolozsvári bankbetétkönyvet és folyószámla könyveket. Ajánlatokat „Bankbetét” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 4366

KÖNYVSZEKRENYEK irodai garniúra, vitrinek, komódok, antik szekrények, ebédasztal, székek, fotelok, mikroasztalok, tükrök, rőtöszületi asztalok. Kossuth Lajos-u. 14, Kanyaronál. 4405

UJ ócskaruha-üzlet. Veszek és eladok mindennemű férfi- és női ruhákat, lábbelit és fehérneműt. Weisz József, Malom-u. 10. 4378

KÖLNIVIZES üvegeket vásárolunk nagy mennyiségben. Jokai-u. 17, üzletben. 4427

KOMBINÁLT szekrényt és rőkamert vennék. Címeket „Butor” jellegre a kiadóba kérek. 4439

FÉNYKÉPESZETI anyagot veszek. „Elektrofotó”, Kossuth Lajos-u. 29. 4443

ZONGORÁT, kereszthurost, vagy pianino, megvételre keresek. Kossuth Lajos-utca 29. 4443

ANTILOP- és nubukkört bármilyen színben veszek. Bara és Társa kereskedelmi ügynökség, Deák Ferenc-u. 49, 12-től 2 óráig. 4469

MODERN írógépet és számológépet veszek. Bara és Társa, Deák Ferenc-utca 49, kereskedelmi ügynökség. 12-2 óráig. 4469

MEGVÉTELRE keresek hűtő kompresszorhoz szükséges 3-4 kgr. clormetyl gáz C. H. 3. Chi. (cserepalack rendelkezésünkre áll). Ajánlatok az Egyetemi Gazdasági Hivatal igazgatóságához adandók be. 4471

„REMINGTON” írógép eladó. Döbrenté-i u 2 (Törvényszékkel szemben), II. emelet, 11. ajtó. 4476

ÍRÓASZTAL, könyvszekrény és pianó eladó. Donát-ut 82. 4477

ELADÓ egy teljes berendezésű fodrász-üzlet. Értekezni Trefort-utca 5. 4533

BERBEADÓ egy teljes berendezésű fűszerezélet. Trefort-utca 5. 4533

BÁRMILYEN adás-vételt közvetít az „Express” iroda. Dózsa György-u. 6. 4505

ELBOMBÁZOTT háztól faanyag, téglák, kő eladó. Szentlélek-u. 11. 4488

ELADÓ egy nagy „Minerva” szobógép. Gyöngyvirág-u. 2. sz. 4489

ELADÓ egy vadona új fekete férfilöltöny, közepes méretre. Erzebet-ut 60. 4514

MODERN, mely gyermekkosztit, fehér, teljesen új állapotban eladó. Pefőli-u. 5. sz. 4. ajtó. 4516

Alkalmazást keres

TISZTVISELŐNŐ, bármilyen irodai, könyvelési munkát, teletősséggel otthon vállalok. Cim: a kiadóban. 4503

ALLAST keresek kertészetben, lehetőleg gyümölcs vagy konyha. Cim a kiadóban. 4432

KÉZIKÖTÉSÜ kosztümök, puloverek készítését, valamint női és gyermekruhavarrást vállalok. Horea-ut 50. Földszint 1. 4564

KOMOLY NŐ, ki gépiráshoz ért, irodai vagy pénztárnoki állást keres. „Megbízható” jellegre címetek a kiadóhivatalba kérek. 4462

NAGY irodalmi gyakorlattal rendelkező, románul és magyarul perlekt beszélő és tolmácsoló, gépirni tudó 40 éves férfi irodai, pénztárnoki vagy raktárkezelői munkát keres. „Megbízható” jellegre a kiadóba kérek. Gr

Alkalmazást kaphat

FIATAL büftés segédet keresek. Turós falatozó, Unió-u. 8. 4161

HORDOZHATÓ géppel rendelkező gépnőnőket keresek. Cim az irodában. 4559

VARALMÁSI Hangya Szövetkezet azonnali beépítésre boltkezelőnőt keres. Ovadék 10.000 pengő készpénz. Személyes jelentkezés Mátyás-u. 4. sz. Hangya irodában 8-10-ig. 4567

KÉT-Tagu családhoz rendszerető, komolyabb, jól tőzni tudó mindeneszt azonnali beépítésre keresek. Dózsa György-utca 22. földszint 1. 4547

SZŐR- és esztetmunkást jó fizetéssel felveszek. Malom-u. 8. 4548

KERESEK komoly gyermekgondozónőt és nevelőnőt. Cim a kiadóban. 4578

ROMÁN anyanyelvű konyhalányokat, takarító és mosónőket, térti darabonost, azonnali felvételre keresünk. Cim: állami Tanítóképző-Intézet, Eötvös-u. 6. 4587

KERTESZT keresek 15 hold gyümölcsösbe és konyhakerthez. Feles művelésben. Értekezni 1-3 óra között Boldog-u. 6. 4362

Ingatlan-lakás

ELEGÁNSAN butorozott belvárosi szobát keresek „300-500-ig” jellegre a kiadóba. 4504

VIDÉKI ur keres heti 2-3 napra elegánsan butorozott különbejáratu szobát „Magas bér” jellegre a kiadóba. 4504

KÖZPONTBAN különbejáratu butorozott szoba fürdőszoba használattal azonnal kiadó. Dávid Ferenc-u. 13. 4562

KIS butorozott szoba külön konyhával kiadó. Hegedűs Sándor-u. 15. 4574

BURGYA-féle kert 1 hold, gazdaságra is alkalmas, kiadó, értekezni Kakasynál, Rákóczi-ut 35. 4575

KÉTSZOBÁS komfortos lakást keresek belvárosához közel. Cim a kiadóban. 4545

KIADÓ 2 személynek 1 különbejáratu butorozott szoba fürdőszoba használattal, érdeklődni „Tapitex” Dózsa György-u. 4387

EGY szoba konyha, istálló nagy kerttel kiadó és ott 40 darab cserép eladó, érdeklődni: Kornis-u. 11. Házfelügyelőnél. 4579

EGY egyszoba konyhás telek eladó Simon Bók-utca 12 sz. Vasuti körzet. Érdeklődni Deák Ferenc-u. 12 sz. Házfelügyelő. 4588

EGY szoba kiadó raktárnak, Székely, Széchenyi-tér 43. 4580

KÉT különbejáratu parkettes szoba, fürdőszobahasználattal azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 4583

EGY szoba, konyhát keresek központban vagy központhoz közel. „Rendes” jellegre a kiadóba. 4445

KIADÓ forgalmas helyen fűszer vagy korecsmának üzleteltiséggel egész lakással együtt. Cim a kiadóban. 4472

LAKASCSERÉT közvetít az „Express” iroda. Dózsa György-ut 6. 4500

FORGALMAS helyen kisebb üzleteltiséggel keresek. Körkötőgép „Rekord” eladó. Székelyhadosztály-u. 14. ajtó 8. 4497

BIRIKOT. 25-30 kat. holdast, bolgár kertészet cőjára bérbevenne a „Magisz” Irásnapi ajánlatokat Szabadság-tér 7. I. em. 4421

K ü l ö n f é l é k

NYAKKENDO-klinika tisztít, fordít iavit. Nyakkendők eladók. Unió-utca 12. 4506

KERESEK valakit, ki menne Hódmezővásárhelyre és fogoly tiam telkeresését vállalná, jelentkezés: Dózsa György-u. 5 sz. Szimonidesz utcóánál. 4536

BODEGÁHOZ vendéglőhöz betársulnék, italmérési engedélyem van. Cim a kiadóban. 4520

CSÜTÖRTÖKÖN délelő Bolyai-utca-ban köszöntött hölgyet kéri munkaszolgálatos, szíveskedjek címét kiadóhivataloss „Des” jellegre közölni. 4568

ELSŐRENDE házikoszt, kihordásra is kapható. Egyetem-u. 3, III. emelet, 6. ajtó 4581

FELKÉREM mindazokat, akik édesanyám, özv. Ausch Hermanna Horea-ut 68, vagy nővérem Fogel Arnoldné Könyök-u. 3. sz. aóti bármilyen tárgyat megőrzés vegett átvettek, vagy azok hollétéről tudnak, jelentkezzenek nálam. Ausch Zoltán, Árpád-ut 10. sz. 4369

BELVÁROSI butorozott szobákat keresek naponta árutázó ügyfeleim részére. „Express” iroda, Dózsa György-utca 6. 4320

OLCSONAK, megbízhatónak, kényes tárgyakat vidékre, vidékről is szállító specialistáknak mondják Fityáros Szövetségünk. Széchenyi-tér 20 Szervezett munkásoknak engedmény. 4220

FELSZOLÍTÓ mindazokat, kik az orosz bevonulás után Vegvári-u 5. sz. alatti lakásomból bármilyen tárgyat, akár megőrzés céljából, akár más címen elvittek, szíveskedjenek 8 napon belül hozzám visszaszármaztatni. Elérkező esetben kénytelen leszek bünyvadi feljelentést tenni. Dr. Kopenetz Lajos orvos, Kolozsvár, Vegvári-u. 5 sz. 4324

BŐ-ÉGES, jó házikoszt kapható. Govrikné, Wiedler Etia, Berde Mózes-u. 3, II. emelet. 4364

ÁRUSZALLITÁST költözteseket és mindennemű fuvarozást garantáltan és szakszerűen vállalok. Berde Mózes-u. 3, II. em. 4355

FÉNYKÉPESZETI műteremnek alkalmas helyiséget és 1-3 szoba összkomfortos lakást keresek belvárosban. Sárdi, Dózsa György-u. 16. 4491

KOLOZSVARROL Dézsre szállítok, hektáért kétszer, nagyban is, Csertőrd-u. 21. 4528

1 MILLIÓ lejjel betársulna üzembe vagy üzletbe 32 éves üzletember. Ajánlatokat „Korrek” jellegre a kiadóba. 4525

KÉREM azt a hölgyet, aki Prezenszky Bélaival beszelt Horváth Pál hollétéről, amelyet egy Salamon nevű úrtól hallott, közölje címét, Horváth, Szent István-ut 9. sz. 4508

MELY gyermekkoszt, drap eladó. Fecske-utca 31. 4347

A Városi Színház műsora:

Március 11-én, vasárnap 3 órákor: Megtorlás (a román együttes előadása).
Március 11-én, vasárnap 5 órákor: Cigány-azerelem.
Március 12-én, hétfőn 4 órákor: Csókos asszony.

Áru - Butoraszatítást nehézsúlyu tárgyak fuvarozását

szakszerűen és jutányosan vállaljuk Rosenbergr és Adler szállítók, Dezső-utca 26.

Szobafestést, butorfényezést vállal

»TÓTH«

garantált minőségű anyaggal Horea (v. Horthy-u.) 19.

Elsőrendű kályhás munkát végez otthon és pontosan

Kápolnai Sándor
kályhás mester

Unió-u. 24. sz.

Felhívjuk

az építészek, kőfaragók és utépitők figyelmét, hogy a Monostor-utli kőbányából az eladásokat újból megkezdjük. Megrendelések megbízottunknál eszközölhetők d. e. 9-1-ig. d. u. 3-5-ig. Dr. Lázár Lajosné, Deák Ferenc-u. 6. I. emelet 37. ajtó. Kolozsvári Agyag- és Kőipar Rt. Szabadság-tér 21. I. emelet.

Szerkesztő: BALOGH EDGÁR
TELEFON: 258.